

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCAE,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA

*QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
mane discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimæ-prima
mensis Martii, Anno Domini M. DCC. XLVIII.*

M. PETRO-JOSEPHO MACQUER, Regiae
Scientiarum Academiæ Socio, Doctore Medico, Præside.

An inflammationi pro variâ sede resolutio, vel suppuratio potior?

I.

CUTI affectus sere omnes ab inflammatione, quæ solidorum fluidorumque morbus est. Dum urget, stagnare latices, fermentescere; vasa distendi, dolere, violari. Communis totius corporis hostis, extus intusque sœvit. Vel ipsis innata musculis & externis partibus febris cire valet, necisque formidinem incutere. Quid cùm interiora viscera, ipsumque tangit vitæ sanctuarium? Illius pro diversâ sede, indolis, curationis, eventus magna differentia. Magna pariter ejusdem pro diversâ vasorum quantitate diversitas. Doloris quom excitat rectè quoque ex variâ partium elasticite & tensione modum astimaveris. Alia igitur quæ membranam, aponeurosim; alia quæ viscerum vasculosorum pulmonis, hepatis, cæterorumque id genus substantiam occupat. Hæc coacervata, turgida, varicosa non ita vivida indolescit. Illa extensa, distenta, ramosa est doloreaque acuto & pungenti infesta. Dissimilis etiam si musculosas & externas obstrictas partes. Rotundum, splendentem, rubicundum in tumorem attollitur, caloreque urenti, pruriti, pulsatione ægros exercet. Resolvitur, suppurratur, veritur in gangrenam. Triplex hic numeretur dumtaxat inflammationis exitus. Scirrus enim nunquam nisi in parte glandulosâ. Ibi ab inflammatione productus èa discessu remanet. Quin in aliis vasis, alia de causâ, & absque ullâ phlogosi sibi oritur. Ut varium exitum, sic & causam quoque variam agnoscit inflammatio; internam scilicet & externam. Externa cauâ est, quidquid dolorem & vasorum crispationem procreat. Interna vero cruda, spissa materies atque à naturâ quocumque modo aliena. Hanc attenuandam, discutiendam, expellendam, generales artis leges imperant. Quo modo, quânam viâ id callere quis poterit, nisi veram inflammationis naturam perspectam habeat?

I.

NATA semel inflammationis causa, sanguinem in ipsam vasis impediri principium est. Per ea tardius segniusque incedit, ex ipsis minus liberè egreditur. Hihilominus interea crux alius affuso decurrentis gradu, his allabitur.

A

2

Hiac intromittitur plus fluidi in ea, quam egeritur. Pulsat, premis, urget elatissimum vasorum parietes. Qui primò flecti dociles, cedunt, ampliantur, expanduntur. Dein ad ultimam extensionem acti rigent, resistunt, renituntur. Sic iniquum cruar spatio coarctatus, quāquaversū locum queritat. Violatis hinc capillarium alborum offiolis, in ea facit impetum. Illinc retroagitur in adjunctos majores ramos. In his similia jam fieri, labem per viciniam contrahi, morbum adolescere. Mox rubor, pulsatio, dolor, inflammationis symptomata. Hucusque proiectus morbus resolutione vel suppuratione sanabilis. Verum si his omnibus auctis malum ingravescat, tonus vasorum validā diuturnāque tensione frangatur, aut aliā quāvis antecedenti caufa, hydrope, senio, langueat, vix ullam capit medelam. Per has obstrutorum vasorum salebras ægræ fese sanguis explicare. Vala torpēt, ottianuntur. Unde motus fluidorum, si quis adhuc supereat, integra abolitio. Has igitur partes communi vitæ somite destitutas pessum dari necessum est. Nullo amplius motu subacta plurimas patiuntur mutations, sensim degenerant. Principia diversimodè evolvit, coadunari, separari declarant color lividus, emphysema, phlyctenæ. Brevi explicatur foecidum alkali consueta soboles putredinis, eaque organa jam afflata mortis halitu cadaverosum spirant odorem. Haud mora corruptæ particulae à continuo vasibus haustæ, adusque penetrantia vita deferuntur. Unde universim, distribuita per spasmos ubique excitatos, pulsu contracto atque accelerato, frigidum exprimit sudorem, instanti lethi prodromum. Hæc tam dira, tamque funesta duobus potissimum præcaveri possunt modis, suppuratione scilicet & resolutione. Horum unus pro variis casibus alteri præstat. Incertus hæres? Naturam ducem sequere, eamque curandi rationem suscipere, ad quam & indoles morbi proclivior & natura promptior.

I I I.

SANGUIS itaque ita impactus est, ut nullatenus possit resolvi. Vasis tamen remanet adhuc tonus atque robur? Instantem omineris suppurationem. Quid enim, his partibus vita supereat? Motus immunitus quidem, sed non omnino defit. Alterantur proinde latices, minime putreficiunt. Deinde per tempus salina spicula ex moleculis oleosis quibus obvolvebantur fese expeditunt. Unde jam alia sanguinis indoles. Talibus illis munitus armis, & pressione validā actus, vasorum parietes quibus coercerit, perpetuo nisu quant, diruit, ruptisque repagulis effunditur. Crebra ubique ruina, plurima colluvies. Hæc inter nihilominus pulsant vasa, atque in magnas aguntur oscillationes. Sequitur oleofarum, serofarum, solidarum partium collisio, attritus. Attenuata vasculorum frustula vehit sanguis jam decolor. Albet, infissatur, genuinum in pus convertitur. Verum postea, quam diversa partis affecte facies! Haud mora, pus consetetur evacuatur: vasa pressione liberata, quidquid superflui liquoris est, liberius eructant: jam cum tensione dolor evanescit: redit antiqua flexibilitas: molles redeunt oscillationes: leni æquabilique pulsatione micant arteriae: succrescent ultra truncatorum vasculorum extrema nullo tunc obice frænata: nova carnis exurgit species: affluit jugiter succus nutritius, atque undique securiens has omnes alluit partes, quas deinde spissior solidiorque factus firmiori necit vinculo. Sic ad pristinum pars quevis reddit statum, sic perficitur suppurationis. Verum huic scena quælibet pars idoneum est theatrum? An in organo solidioris texture rarioribus instructo sanguineis ductibus? Ea vasa validioribus munita membranis cruar necit superare, vel si ruptis quibusdam exiliat, semel effusus ab aliis nimium distans vix ullam accipit pulsationem, imperfectè itaque subactus stagnat, vel resolvendus, vel putredinem concepturus. An in parte substantiæ laxioris, mul-

3

tis referat capacibus vasis frequentique anaftomosi maritatis? Ilic impediti cumulari, premi incipit? Eum statim qua resistentia minor, adjunctorum hiantia undique vasorum ora subire & quā data porta effugere manifestum est. Aliunde partes illæ quō moliores, flexibilioresque, eō cedendo magis nitentis conamina sanguinis facilis effugient. Harum igitur fabrica suppurationi minimē favet. Proinde inflammatio in membranis, pulmone, liene, ceterisque id genus partibus orta ad resolutionem promptior quām ad suppurationem. Contra verò si ad musculos, adipem, cutemque feratur, quām diversa illius conditio! Omnia ibi suppurationi dicata videntur atque ordinata. Ilic vasorum dispositio ea est, ut quamvis sati conferta sint, tamen eorum neque sint adeò frequentes anaftomosae, nec ita magnæ cavitates. Hinc sanguis his detenus non totam liberè potest divagari, augustinoribus coactus limitibus. Turgent magis ea vasa alia alias superfracta, tumor exoritur sensim, conglomeratur inflammatio: pus generatur: pars magis ac magis prominet: abscedit.

I. V.

PRO variâ igitur sede facilius difficultiusve suppurationis instituitur. Nec felici semper ea gaudet exitu. Potior quandoque resolutionis. Negares adhuc? Aut internam aut externam obsidet partem inflammatio. Ecquid internarum inflammationum resolutionem omnimode necessariam rationibus stabilire est opus? Num eam sati non suadent funestissimæ levientis ibi suppurationis strages? Quinimò in aliquo viscere vitæ primariò famulanti vix nata, ægrum enecat protinus. Quotupli igitur si interne grassari incipiunt nomine formidanda! Viscera misere defacit, nullaque sapientia arte compescibilis, irreparabilia poplatur organa. Verbo suppurationem internam, cane pejorem & angue vitandam nemo difficitur. Verum si externa est inflammatio, alia sanè illius conditio. Quin potiore illi suppurationem nihil non videtur commonontrare. Liceat quibusdam inutilis habeatur suppurationis, earum præsertim quæ absque gravi morbo interno ultra nascuntur ad habitum corporis. An meritò? Quid ex eâ tunc temporis boni malive sit expectandum expendas priùs, dein ipse iudex esto. Materiam vitiatam, atque à naturali constitutione abhorrentem inflammati contineri vasis sati demonstrant inflammationis symptomata. Eam in curando morbo foras amandanam non controvertitur. Id resolutione tentaveris? Ipsam topicis attenuatum divisamque posse per cutis inflammatae porulos transirene credas. Horum pharmacum virtus in solida exeritur præcipue. Partibus quibus ea medicamina pollent activis vasorum augmenti vires, tonique rōboratur. Unde sanguis impactus vididiūs prémittit verberaturque. Quid tum? Nil iudicē boni exurget sanguis, ni sanguinis impetus copiaque venæ sectionis ope minueretur, tunc inflammationem aliquando discuti non mirum. Hac sola ratione resolutioni consilitur. Aut si crassioris, atque oleofusa sint indolis ea medicamina, cutis spiracula, occludendo, subtilioris cohident effluxum materiae, quæ intra canales retropressa hæreni ibi sanguini fluiditatim conciliat atque mobilitatem. Patet inde quocunque modo revolvatur inflammatio, nullatenus tamen semen eliminari morbificum. Imò è sua sede semel dimota ea materia, cum reliquo sanguine circulationis repetit vias, totum corpus pervagatur errabunda, partefque ad singulas rapitur, hic & illic novum sapientia procreatura morbum. Talia præcavendi quænam potior via, quām si inflammationi suppuratione finis imponatur? Ad eas partes quæ aliquā sollicitantur irritationes, humores confluere notissimum. Pravos igitur succos in iis locis quæ suppuratione exercentur detineri, corum illuc fieri confluum, hisque ibi parari exitum, quis difficitur? Quæ si externa est, quid ha-

bet in se periculi, præfertum cum ad perfectam cicatricem brevi possit reduci.

V.

UT igitur ex variâ sede inflammationis ad resolutionem vel suppurationem salubritas. Id autem animadverti meretur maximè, quod ille exitus qui ex inflammationis naturâ magis est, ad sanitatem quoque conferat magis. Idcirco inflammationis internâ resolutionem, ut saniores, sic faciliorem merito dixeris. Major etenim interioris texturæ pars, illius est fabricæ, quam difficultius ad suppurationem vergere vidimus. Quippe aut membranaceæ sunt, tenues, atque simplici vasculorum reticulo instructæ, aut in substantiâ molliori infinita complectuntur sanguinea vasa capacia, frequente anastomosi juncta. Pariter cum utilior demonstrata fuerit externarum suppurationis; muscule, pinguedo & cutis, in quibus faciliter instituitur, externum occupent corporis habitum, patet ibi natura inflammationis, & promptiorem simul, & potiorem esse suppurationem. Ed igitur his indicationibus obsequendum lubentius, quod & natura voto simul & sanitari consulimus. Cum autem inflammations externas ad suppurationem potissimum perducendas esse dicimus, hæc de omnibus generatim minimè dicta sunt, verum de tumore tantum inflammatorio à causâ internâ orto. Cujus etiam si suppurationem maximè nobis arrideat, eam idcirco, in omni omnino parte instituendam cave concludas. Naturam illuc vergentes sequi, juvare, noxiis liberare humoribus mens nobis est, ipsi vim facere horret animus. Exulent ergo penitus turunda, caustica, aliaque id genus, quibus inutilis puris elicitor colluvies. Sunt etiam partes externæ, quarum suppurationis infausta nonnunquam est. Illæ scilicet que glandulosæ sunt, aut quibus fistulae familiares. Sequuntur enim aliquando scirrhi, ulceræ callosæ, sinuosa, carcinomata. Absit itaque ut in ejusmodi partibus mammis nempe, ano, ore, oculis, generationis organis exterioribus illam stabilendam suadeamus. Eam contraria illæ nisi absolute critica sit, aut ineluctabilis, vitandam omnime præcipimus. Ut igitur ritè curetur inflamatio, maxima partis affectæ habenda ratio, & idcirco concludimus.

Ergo inflammationi pro variâ sede resolutio, vel suppuratione potior.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes - Franciscus Iſez.	M. Silvester - Antonius le Moine.	M. Franciscus Mery.
M. Carolus - Franciscus Boutigny des Preaux.	M. Petrus - Josephus Macquer, Regis Scientiarum Academia Socius & Actuarius Praes.	M. Joannes - Baptista du Bois.
M. Petrus Lalouette.	M. Josephus - Maria - Franciscus de la Sone, Censor Regius, Regia Scientiarum Academia Socius & Chirurgie Gallico Idiomate Professor.	M. Guillelmus - Josephus de l'Epine, Exdecanus Academia Censor.

Proponebat Parisis HUGO CAPET, Parisinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1748, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1748.